

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. P.**, zastoupená Mgr. et. Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 6. 2019, č. j. 50 A 102/2018 - 81, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 5. 12. 2018, č. j. MV-125008-4/SO-2018.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2018, č. j. MV-125008-4/SO-2018. Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla o odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 24. 7. 2018, č. j. OAM-994-27/ZR-2014. Správní orgán I. stupně ve výše uvedeném rozhodnutí výrokem I. zrušil stěžovatelce povolení k trvalému pobytu podle § 87l odst. 1 písm. a) a písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), z důvodu narušování veřejného pořádku závažným způsobem [písm. a)] a obcházení tohoto zákona účelovým uzavřením manželství [písm. b)]. Výrokem II. pak stěžovatelce udělil podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců výjezdní příkaz na 30 dnů.

[2] Žalovaná, jakožto správní orgán II. stupně, rozhodla o odvolání stěžovatelky tak, že výrok I. změnila. Vzhledem k tomu, že se správní orgán I. stupně nedostatečně zabýval tím, zda bylo manželství uzavřeno skutečně účelově, nebylo možné zrušit stěžovatelce povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 87l odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců (obcházení zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu účelovým uzavřením manželství), ale pouze z důvodu uvedeného v § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (ohrožování bezpečnosti státu nebo narušování veřejného pořádku závažným způsobem, není-li zahájeno řízení o správním vyhoštění). V ostatním pak napadené rozhodnutí potvrdila.

[3] Společně s kasační stížností podala stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Návrh stěžovatelka odůvodnila tím, že v případě nepřiznání odkladného účinku by byla v brzké době nucena k vycestování z České republiky, k čemuž by musela vynaložit nemalé finanční prostředky. Zároveň by tím došlo k zásahu do práva stěžovatelky na soukromý a rodinný život. V České republice má veškeré rodinné, sociální a kulturní zázemí. Žije zde s partnerem, který je od roku 2012 v invalidním důchodu a na kterém je také v současné době finančně závislá. Dne 20. 2. 2019 podala žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu, správní orgán však dle tvrzení stěžovatelky do dnešního dne o její žádosti nerozhodl. Stěžovatelka má za to, že odchod z České republiky by pro ni znamenal opuštění rodiny, a tudíž citelný zásah do práva na důstojný život. Současně by bylo zasaženo i do práva na spravedlivý proces, neboť by v řízení o kasační stížnosti nemohla plně realizovat svá práva.

[5] Žalovaná ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížností uvedla, že stěžovatelka představuje pro společnost osobu nebezpečnou, neboť se na území České republiky opakovaně dopouští trestné činnosti. Tvrzení o výlučných rodinných a sociálních vazbách právě na území České republiky považuje za nevěrohodná, neboť stěžovatelka v řízení před správním orgánem žádné podobné vazby netvrdila. Žalovaná poukazuje také na rozpor mezi žalobou, ve které stěžovatelka uváděla, že pravidelně navštěvuje dceru žijící v Rakousku a že je v kontaktu se synem žijícím na Ukrajině, a návrhem na přiznání odkladného účinku, ve kterém naopak tvrdí, že má vazby pouze na Českou republiku. V řízení před správním orgánem stěžovatelka nenamítala, že by rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu mělo do jejího rodinného a soukromého života nepřiměřený dopad. Ve vztahu k právu na spravedlivý proces pak žalovaná uvedla, že je toto právo dostatečným způsobem zaručeno i bez osobní přítomnosti stěžovatelky.

[6] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelkou a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[9] Stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdila, že výkon napadeného rozhodnutí by pro ni znamenal nenahraditelnou újmu a zásah do práva na soukromý a rodinný život, neboť by v blízké době musela opustit území České republiky. Tím by došlo k přerhání jejích partnerských vazeb. Přestože se s rozhodnutím o zrušení povolení k trvalému pobytu automaticky nepojí povinnost opustit území České republiky a k setrvání mimo její území by mohla být stěžovatelka bezprostředně donucena až v souvislosti s rozhodnutím o správním

pokračování

vyhoštění, nemůže být tato skutečnost důvodem pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jak již Nejvyšší správní soud mnohokrát uvedl (viz např. usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, ze dne 11. 3. 2019, č. j. 5 Azs 36/2019 – 25) „[j]en stěžící lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu.“ Pokud by tedy stěžovatelčině návrhu na přiznání odkladného účinku vyhověno nebylo a právní účinky napadeného rozhodnutí by do konce řízení o kasační stížnosti nebyly odloženy, existuje reálné nebezpečí, že by stěžovatelka byla nucena před meritorním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

[10] Nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, představuje ve stěžovatelčině případě především zásah do práva na soukromý a rodinný život, neboť v České republice žije se svým druhem ve společné domácnosti. Tyto skutečnosti vyplývají nejen z tvrzení stěžovatelky, ale také z obsahu spisu Krajského soudu v Českých Budějovicích. Nejvyšší správní soud proto přistoupil k poměrování újmy, která by mohla stěžovatelce vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do práv stěžovatelky by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože existuje reálné nebezpečí, že by musela opustit území České republiky, na kterém má partnerské vazby, ještě předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o její kasační stížnosti. Současně by nemohla své zájmy náležitým způsobem hájit, neboť by nemohla vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení apod., což jsou podstatné aspekty práva na spravedlivý proces. Naproti tomu nelze z řízení před správním orgánem, krajským soudem, ani z jiných okolností, dovodit, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovatelce v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší, než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání.

[11] Pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je nutné poměřit zájem stěžovatelky na ochraně jejího práva na rodinný život a procesních práv se zájmem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem za pomoci testu proporcionality, jak již Nejvyšší správní soud vyjádřil dříve v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovatelce, riziko narušení veřejného zájmu, které rozhodně není zanedbatelné. Na druhou stranu však nelze nevidět, že se stěžovatelkou nebylo zahájeno řízení o správním vyhoštění a že její povolení k trvalému pobytu bylo zrušeno z důvodu, že měla závažným způsobem narušovat veřejný pořádek tím, že páchala trestnou činnost – konkrétně (i) napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky a (ii) krácení daně, poplatku a jiné povinné platby. S ohledem na uvedený typ trestné činnosti, jakož i to, že její závažnost je předmětem řízení o kasační stížnosti (v níž stěžovatelka zpochybňuje právě závěr o narušování veřejného pořádku), jehož výsledek nelze předjímat, uvážil zdejší soud, že lze tolerovat setrvání stěžovatelky na území České republiky po dobu řízení o kasační stížnosti.

[12] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Je však třeba uvést, že přiznání odkladného účinku pouze vůči rozhodnutí krajského soudu za situace, kdy byla žaloba zamítnuta, a v řízení před krajským soudem nebyl odkladný účinek žalobě přiznán, by nemohlo vést k odložení účinků rozhodnutí žalované po dobu trvání řízení o kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud

vymezil rozsah odkladného účinku tak, že se jeho přiznáním pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti přímo účinky rozhodnutí žalované.

[13] V této souvislosti ovšem Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné zdůraznit, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy a nijak nepředjímá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. července 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu